

Lletra
de
convit
2001

Lletra de Convit 2001
D e v b
Any mossèn Alcover

Lletra de Convit 2001

Any mossèn Alcover

Pel reconeixement i l'ús de la llengua catalana

L'any 1901, a l'inici d'un nou segle carregat d'expectatives prometedores, el filòleg mallorquí Antoni Maria Alcover llançava una *Lletra de convit* amb la qual convocava tothom a participar en l'elaboració d'un gran Diccionari de la llengua catalana. Aquella crida no sols va ser l'impuls del qual sorgiria un dels més grans reculls lexicogràfics de les llengües romàniques —el *iccionari atalà- alencià- alear*—, sinó que fou allora el punt de partida d'una extraordinària mobilització per la recuperació de la llengua catalana, per la seva codificació i pel seu reconeixement social.

Amb aquella embranzida creixerien poc després altres iniciatives de transcendència històrica, com el Congrés Internacional de la Llengua Catalana de 1906 i l'Institut d'Estudis Catalans (1907), l'autoritat acadèmica que havia de definir la normativa moderna de la nostra llengua. Així, entorn del projecte del Diccionari, gràcies a la gran resposta

col·lectiva que s'aconseguí, es varen poder recuperar en bona mesura la consciència de la unitat i el prestigi cultural de la llengua catalana.

Avui, cent anys després, la nostra societat es troba a les portes d'un nou segle i d'un nou mil·lenni, enmig de grans transformacions que reclamen novament de tots nosaltres una actuació conjunta, decidida i organitzada a gran escala, per la unitat i l'ús plenament normal de la nostra llengua i pel reconeixement general de la nostra cultura:

Assistim a un procés de mundialització que comporta l'expansió de les grans cultures i una amenaça per a les més petites, però que també ofereix possibilitats extraordinàries per a la difusió de la nostra realitat cultural. Simultàniament, les noves migracions reclamen accions especials de relació intercultural per poder assegurar la igualtat i la cohesió social.

L'ampliació imminent i la consegüent reforma institucional de la Unió Europea poden constituir una nova oportunitat per al reconeixement oficial complet de la nostra llengua i la nostra cultura, al costat de les altres cultures constitutives d'Europa, i entre totes les cultures del món —un camí que en certa manera ja s'ha iniciat amb la incorporació d'Andorra a les Nacions Unides.

La mateixa evolució política dels Estats nació presenta noves ocasions per a la redistribució

subsidiària del poder, i no podem rendir-nos davant els obstacles al reconeixement igualitari del caràcter plurilingüe i pluricultural d'Espanya, les ínfimes concessions regionalitzadores de França o les limitacions que condicionen la recent legislació italiana sobre les minories lingüístiques.

Davant els modestos avanços aconseguits en els processos de normalització lingüística, s'han reactivat a vegades virulentament les pressions per a la subordinació del català com a llengua d'ús públic, en el seu propi territori històric. Aquest ressorgiment de l'expansionisme de les llengües d'Estat constitueix una imposició antidemocràtica que en cap cas no podem admetre.

Conscients que ens trobam novament en un moment històric decisiu, volem fer una crida a tota la societat per tal de *superar la dinàmica fragmentària* de les institucions de la nostra àrea lingüística —inadmissible ara que fa més de vint anys que es va iniciar la transició democràtica espanyola— i agrupar totes les forces entorn de *tres objectius centrals*:

1. Constituir *organismes permanents de coordinació* entre els països de llengua catalana, capaços d'impulsar la *recuperació del català com a llengua comuna* d'ús públic en el seu àmbit territorial, de facilitar la *intercomunicació* entre tots els

que compartim aquesta llengua i de liderar una *projecció exterior conjunta*.

2. Reclamar el *reconeixement de la comunitat lingüística i cultural catalana* en termes igualitaris respecte a les altres cultures del món i com una de les cultures constitutives d'Europa i dels Estats d'Espanya, França i Itàlia.

3. Aconseguir un *compromís explícit de totes les empreses i entitats privades per l'ús normal del català* en les seves relacions amb el públic i el compromís de tota la societat en general per *facilitar la incorporació a la nostra llengua dels nous ciutadans migrants o residents*.

La nostra convocatòria vol interpellar i mobilitzar *tota la societat de les terres de llengua catalana*, però es proposa també d'aconseguir l'adhesió activa de *persones i entitats rellevants de tot el món* preocupades pel futur de la cultura catalana o per la preservació de la diversitat cultural en el procés de mundialització. Volem aconseguir el suport social més ampli i la implicació més activa possible de part de les persones i entitats més representatives, a fi que la nostra veu arribi amb força als centres de decisió i les institucions que poden fer més en la consecució dels nostres objectius.

En definitiva, la nostra aspiració és que tant les institucions

acadèmiques i culturals com les polítiques que representen la nostra voluntat col·lectiva —els parlaments o altres òrgans polítics col·legiats de cadascun dels territoris de llengua catalana— expressin el seu suport a la iniciativa i reclamin als respectius governs que assumeixin el lideratge d'aquesta acció conjunta i es comprometin a realitzar les accions necessàries per a la coordinació interna i el reconeixement extern, davant les institucions estatals, europees o internacionals.

Però volem també que cada persona, cada entitat, cada institució i cada empresa responguin activament a la convocatòria i que la seva adhesió es manifesti en algun dels compromisos que esmentem a continuació.

La resposta activa que demanam en aquesta *Lletra de convit* comença per la seva mateixa *difusió* i pels *actes de presentació, discussió i adhesió* que s'hauran de promoure arreu del nostre àmbit lingüístic i en tots els altres llocs on es trobin els possibles interessats en aquests objectius. Sota la denominació compartida d'Any mossèn Alcover proposam que s'estructuri *un ampli programa d'activitats acadèmiques, commemoratives, participatives i també festives*, que renovi el compromís exemplar d'Antoni Maria Alcover per la unitat, l'ús completament normal i el reconeixement de la nostra llengua.

Les adhesions serviran per donar

impuls als tres objectius centrals que abans hem exposat:

1. *Propugnar*, tal com ja havia fet el Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana el 1986, a partir del model de cooperació establert per la Convenció entre el Regne de Bèlgica i el Regne dels Països Baixos que institueix una Unió de la Llengua Neerlandesa, *la construcció gradual d'òrgans permanents de coordinació* a tres nivells i en tres etapes entre els països de llengua catalana:

Un Consell de la Llengua, que integrin representants de les grans institucions acadèmiques i entitats civiques que actuïn en el conjunt del nostre àmbit lingüístic: Institut d'Estudis Catalans, Xarxa d'universitats de l'Institut Joan Lluís Vives, Federació Lluïl d'entitats culturals, i les grans associacions d'escriptors, editors, periodistes, ensenyants, actors, etc.

Una Comissió Interparlamentària, constituïda per representants dels parlaments d'Andorra, de les comunitats autònomes i eventualment de les institucions de la Catalunya Nord i de l'Alguer, que coordini l'acció legislativa i les gestions davant els parlaments respectius i el Parlament Europeu.

Un Comitè Intergovernamental, compost per representants dels governs respectius, que s'encarregui de definir i executar els programes conjunts.

2. *Reclamar el tractament igualitari de la llengua i la cultura catalana per part dels Estats d'Espanya, Itàlia i França, de la Unió Europea, de la UNESCO i de la Santa Seu. Una iniciativa conjunta de les institucions de tots els països de llengua catalana i d'amplis sectors de la nostra societat ha d'obtenir el reconeixement complet d'una comunitat lingüística i cultural de dimensions equivalents o superiors a molts Estats europeus.*

3. *Promoure una acció conjunta dels poders públics i la societat, orientada en dos sentits:*

3.1 *Aconseguir el compromís dels professionals i empreses privades per l'ús normal del català.*

3.2 *Impulsar un ampli programa de relacions interculturals que faciliti l'aproximació entre els diversos sectors de migrants o residents i la nostra realitat lingüística i cultural.*

3.3 *Implicar la població en general en l'ús normal i habitual de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida social.*

El projecte de *Lletra de Convit*

La institució que signa aquesta aquesta *Lletra de convit* i les que hi han expressat la seva adhesió inicial han constituït un Secretariat General, que coordinarà els diversos secretariats territorials en què s'estructurarà la xarxa d'entitats i persones que hagin manifestat la seva voluntat de participar activament en el procés.

El nostres primers objectius seran:

• donar la màxima difusió pública a la *Lletra de convit* i estructurar el programa d'activitats de l'Any mossèn Alcover.

• aconseguir el màxim nombre d'*adhesions* rellevants de persones i entitats.

• constituir el Consell de la Llengua, que assumirà la coordinació de les actuacions encaminades a la realització dels altres objectius.

Igual que els promotors de la primera *Lletra de convit*, som conscients que l'empresa és àrdua i requereix un esforç constant, però com ells estam segurs que la nostra societat sabrà actuar amb l'energia que els temps actuals reclamen i guanyar-se el lloc que en el futur li correspon.

Lletra de Convit 2001

D e v e h
Any mossèn Alcover

Universitat de les Illes Balears, amb les adhesions inicials següents: Institut d'Estudis Catalans, Institut Joan Lluís Vives, Bisbat de Mallorca, Fundació Mossèn Alcover, Societat Arqueològica Lul·liana, Obra Cultural Balear.

Adreça del Secretariat General:
Edifici Sa Riera,
c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, 07071
Palma (Illes Balears)
Tel.: 971 17 24 11
Fax: 971 17 24 34
<lletra.convit@uib.es>